

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.006.07.2021

Krzysztof Kułakowski
Burmistrz Świecia
ul. Wojska Polskiego 124
86-100 Świecie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.175.2021
Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej z 20 października 2021 r.

P/21/064 Realizacja dochodów z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych przez gminy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana Kierownik jednostki kontrolowanej	Urząd Miejski w Świeciu ¹ , ul. Wojska Polskiego 124, 86-100 Świecie Krzysztof Kułakowski, Burmistrz Świecia, od 20 listopada 2018 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Ustalenie i pobór podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.2. Dochodzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.3. Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021 (I kwartał) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały wpływ na kontrolowaną działalność ³
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Oliwia Bar, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LBY/53/2021 z 9 kwietnia 2021 roku (akta kontroli str. 1-5)

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁵

OCENA OGÓLNA

NIK ocenia negatywnie działalność Urzędu w zbadanym zakresie. Podstawą takiej oceny jest przede wszystkim skala i charakter stwierdzonych nieprawidłowości związanych z dochodzeniem zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych. Świadczą one również o niewłaściwym funkcjonowaniu kontroli zarządczej, pomimo podejmowanych działań nadzorczych, które okazały się niewystarczające. Co prawda w pewnym zakresie, stosowne działania naprawcze zostały podjęte, jednak w ocenie NIK – zbyt późno. W rezultacie dane 14 (29%) spośród 49 objętych kontrolą podatników dotyczące posiadanych przez nich zaległości podatkowych, wykazane w ewidencji podatkowej, która jest integralną częścią ewidencji księgowej Urzędu⁶, były niezgodne ze stanem faktycznym i jako

¹ Dalej: „Urząd” lub „UM”.

² Dalej: „Burmistrz” lub „organ podatkowy”.

³ Czynności kontrolne zakończono 29 lipca 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208 poz. 1375), dalej: „rozporządzenie w sprawie zasad rachunkowości”. Por. także I pkt II ppkt 8 załącznika do Zarządzenia nr 1189/18 Burmistrza Świecia z 30 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Zasad Rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Świeciu, dalej: „Zarządzenie Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości”.

takie wykazywane w sprawozdaniach z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2019 r., 2020 r. i I kwartał 2021 r. Według ewidencji podatkowej wymienieni podatnicy posiadali ogółem 169,8 tys. zł zaległości, podczas gdy z okazanych do kontroli dowodów wpłat wynikało, że były one o ponad połowę mniejsze. Ponadto organ podatkowy nie dysponował podstawową, oryginalną dokumentacją w sprawach dotyczących badanych zaległości (do kontroli przedłożono jedynie wydruki upomnień i tytułów wykonawczych z systemu komputerowego, a w odniesieniu do 73 spośród 117 zbadanych należności, w stosunku do których wystawiono upomnienia, oraz pięciu objętych tytułami wykonawczymi brakowało dokumentu doręczenia upomnienia albo nadania tytułu wykonawczego do urzędu skarbowego). Działaniem nieuprawnionym, generującym zbędne koszty, a do tego stosowanym jedynie wobec wybranych podatników, było wysyłanie kilkakrotnych upomnień dotyczących tej samej zaległości. Dopuszczono również do ewidencjonowania operacji księgowych bez dowodów księgowych, niezgodnie z ich treścią albo na podstawie dowodów niespełniających wymogów art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷.

Wpływ na powyższą ocenę miały również nieprawidłowości stwierdzone w obszarze dotyczącym ustalania i poboru badanych podatków. Część informacji, zwłaszcza deklaracji, przekazywanych na potrzeby ewidencji nieruchomości oraz pojazdów do celów podatkowych nie była rzetelnie weryfikowana. Działaniem nieprawidłowym było również niewydawanie decyzji ustalających wysokość zobowiązania podatkowego, pomimo złożonych przez podatników IN-1 w związku z zaistnieniem zdarzenia mającego wpływ na wysokość opodatkowania w danym roku. Ponadto w 33 (66%) spośród 50 zbadanych spraw nie wezwano podatników do złożenia IN-1 albo DT-1, mimo opóźnień w wypełnieniu tego obowiązku, w skrajnych przypadku wynoszącym 881 dni. W konsekwencji, w siedmiu przypadkach, na skutek niewydania decyzji określających wysokość zobowiązania podatkowego, nie naliczono i nie pobrano należnego podatku w wysokości 36,1 tys. zł.

Pomimo negatywnej oceny kontrolowanej działalności NIK zauważa, że w zbadanych postępowaniach w sprawie ulg podatkowych Burmistrz rzetelnie analizował przesłanki uprawniające do ich udzielenia. W każdej sprawie, w której przyznano ulgę podatkową zebrano wyczerpujący materiał dowodowy. Wszystkie zbadane w tym zakresie decyzje wydano terminowo, a w przypadku niezakończonych spraw w terminie, dokonywano stosownych powiadomień. Stwierdzone w zbadanych postępowaniach nieprawidłowości miały w większości charakter formalny, a część z nich również – jednostkowy i skorygowany w kolejnych sprawach. Działaniem nieprawidłowym było jednak udzielenie uprawnionemu podatnikowi zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej z kilkuletnim opóźnieniem oraz pomimo niespełnienia przez niego przesłanek do jej udzielenia w latach 2020-2021. Nieprawidłowości stwierdzono również w ewidencjonowaniu danych wynikających z decyzji o przyznaniu ulg: w 14 przypadkach nie zaksięgowano ich wcale, a w czterech – niezgodnie z treścią wydanych decyzji.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm., dalej: „ustawa o rachunkowości”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Ustalenie i pobór podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych

Opis stanu faktycznego

1.1. Według sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych, dochody Gminy Świecie⁸ z tytułu podatku od nieruchomości wzrosły z 33 783,3 tys. zł w 2019 r. do 37 784,7 tys. zł w 2020 r. (tj. o 11,9%)⁹ i były w stosunku do 2018 r.¹⁰ odpowiednio niższe o 9,4% i wyższe o 1,4%. Udział dochodów z tytułu podatku od nieruchomości w dochodach własnych Gminy stanowił: 29% w 2019 r., 39% w 2020 r. oraz 37% w pierwszym kwartale 2021 r.¹¹

Według sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych, dochody Gminy z tytułu podatku od środków transportowych zmniejszyły się z 592,6 tys. zł w 2019 r. do 568,3 tys. zł w 2020 r. (tj. o 4,1%)¹² i były w stosunku do 2018 r. odpowiednio niższe o 9,6% i wyższe o 4,8%. Udział dochodów z tytułu podatku od środków transportowych w dochodach własnych Gminy stanowił: 1% w 2019 r., w 2020 r. i w pierwszym kwartale 2021 r.

(akta kontroli str. 49, 87-163)

W latach 2019-2020 liczba podatników zobowiązanych do uiszczania podatku od nieruchomości i od środków transportowych wzrosła, odpowiednio z 19 322 do 19 830 (tj. o 2,6%) oraz ze 163 do 219 (tj. o 66%).

(akta kontroli str. 50)

1.2. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu¹³ prowadzeniem spraw związanych z wymiarem i poborem podatków i opłat lokalnych zajmował się Wydział Finansowy¹⁴, w ramach którego funkcjonował Referat Podatków i Opłat Lokalnych¹⁵. Do zakresu działania Referatu Podatków należało m.in.: dokonywanie wymiaru podatków, przyjmowanie i weryfikacja deklaracji podatkowych, prowadzenie księgowości podatkowej, dokonywanie przypisów, odpisów, korekt i zmian w podatkach. Bezpośredni nadzór nad pracą Wydziału Finansowego i Referatu Podatków sprawował Skarbnik Gminy¹⁶ podlegający Burmistrzowi.

(akta kontroli str. 4-44)

Według stanu na 23 kwietnia 2021 r. w Referacie Podatków było zatrudnionych pięć osób¹⁷. W okresie objętym kontrolą, zarówno ww. osoby (poza jedną) oraz zatrudnieni w tym okresie ich poprzednicy, jak również kierownik Referatu Podatków (aktualny oraz poprzedni) oraz Skarbnik nie uczestniczyli w kursach lub szkoleniach z zakresu podatków lokalnych. Posiadane przez wymienionych pracowników wykształcenie lub doświadczenie było odpowiednie do powierzonych zadań.

(akta kontroli str. 194-269)

⁸ Dalej: „Gmina”.

⁹ W I kw. 2021 r. dochody te wyniosły 10 728,6 tys. zł – w porównaniu z 10 681,4 tys. zł w I kw. 2019 r. oraz 10 406,7 tys. zł w I kw. 2020 r.

¹⁰ Przyjęto jako rok bazowy.

¹¹ W I kw. 2021 r. dochody własne wyniosły 28 861 tys. zł.

¹² W I kw. 2021 r. dochody te wyniosły 10 728,6 tys. zł – w porównaniu z 10 681,4 tys. zł w I kw. 2019 r. oraz 10 406,7 tys. zł w I kw. 2020 r.

¹³ Zarządzenie nr 457/16 Burmistrza Świecia z 31 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia nowego Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Świeciu, które weszło w życie z dniem podjęcia, ze zmianami wynikającymi z zarządzeń nr 13/18, 109/19 i 540/20 Burmistrza Świecia odpowiednio z 12 grudnia 2018 r., 1 kwietnia 2019 r. i z 1 czerwca 2020 r., dalej: „Regulamin organizacyjny”.

¹⁴ Dalej: „Wydział Finansowy”.

¹⁵ Dalej: „Referat Podatków”.

¹⁶ Dalej: „Skarbnik”.

¹⁷ Nie licząc kasjerki i uwzględniając kierownika Referatu Podatków.

1.3. W opracowanych przez pracowników Urzędu projektach uchwał podatkowych, przyjętych przez Radę Miejską w Świeciu¹⁸:

- proponowane stawki podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych na lata 2019-2021 nie przekraczały górnych granic stawek, ogłaszanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- proponowane stawki podatku od nieruchomości obejmowały grunty, budynki (lub ich części oraz budowle), przy uwzględnieniu wszystkich kategorii wskazanych art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹⁹,
- proponowane stawki podatku od środków transportowych obejmowały wszystkie rodzaje pojazdów podlegających opodatkowaniu, z uwzględnieniem podziału tych środków transportu, określonego w art. 10 ust. 1 ustawy o podatkach lokalnych,
- nie stwierdzono stosowania zwolnień podmiotowych oraz przedmiotowo-podmiotowych ani różnicowania stawek niezgodnie z art. 5 ust. 2-4 i art. 10 ust. 2 ustawy o podatkach lokalnych.

(akta kontroli str. 270-301)

1.4. W Urzędzie prowadzono ewidencję nieruchomości do celów podatkowych w formie papierowej oraz elektronicznej, tj. z wykorzystaniem programów komputerowych²⁰. Baza zawierała dane osobowe właścicieli danej nieruchomości oraz informacje na temat samej nieruchomości (rodzaj, położenie, powierzchnię, wartość budowli, nr działki, nr księgi wieczystej). Wyznaczeni pracownicy Referatu Podatków posiadali również stały dostęp do ewidencji gruntów i budynków.

Zgodnie z zapisami w części I pkt II ppkt 8 załącznika do Zarządzenia Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości, ewidencja podatkowa była integralną częścią ewidencji księgowej Urzędu.

Na podstawie 10 losowo wybranych działek z użyciem Geoportalu stwierdzono, że wszystkie były ujęte w ewidencji podatkowej i zostały objęte obowiązkiem podatkowym albo korzystały z ustawowego zwolnienia.

(akta kontroli str. 302-394)

1.4.1. W okresie objętym kontrolą Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Świeciu²¹, na podstawie § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 24 grudnia 2002 r. w sprawie informacji podatkowych²², przekazał do Urzędu informacje o zakończeniu 346 inwestycji²³, zawierające m.in. podane przez inwestora dane dotyczące jej zakresu, terminu rozpoczęcia i zakończenia budowy, nr działki oraz parametrów budynku (powierzchnia użytkowa, liczba kondygnacji, etc.). W 50 przypadkach (14%) dane zawarte w później złożonych przez podatników deklaracjach na podatek od nieruchomości²⁴, nie pozwalały na stwierdzenie w jakiej

¹⁸ Dalej: „Rada Miejska”. Uchwała nr 24/18 Rady Miejskiej w Świeciu z 6 grudnia 2018 r. w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości, zwolnień oraz określenia wzoru informacji i deklaracji w tym podatku; uchwała nr 112/19 Rady Miejskiej w Świeciu z 27 listopada 2019 r. w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień w tym podatku; uchwała nr 196/20 Rady Miejskiej w Świeciu z 26 listopada 2020 r. w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień w tym podatku; uchwała nr 103/15 Rady Miejskiej w Świeciu z 26 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

¹⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1170, ze zm., dalej: „ustawa o podatkach lokalnych”.

²⁰ Dalej: „ewidencja podatkowa”.

²¹ Dalej: „PINB”.

²² Dz. U. z 2017 r. poz. 68, dalej: „rozporządzenie w sprawie informacji podatkowych”.

²³ W tym 14 informacji dotyczących XII/2018 przekazanych przy piśmie z 24 stycznia 2019 r. i 16 informacji dotyczących III/2021 przekazanych przy piśmie z 15 kwietnia 2021 r.

²⁴ Dalej: „DN-1”.

mierze zakończenie inwestycji wpłynęło na wymiar podatku od nieruchomości (m.in. nie podano nr działek, na których budowla była umiejscowiona)²⁵.

(akta kontroli str. 395-464)

1.4.2. W latach 2019-2021 (I kw.) do Urzędu wpłynęło 1 572 informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych²⁶ (odpowiednio: 668, 698 i 206)²⁷ oraz 621 DN-1 (odpowiednio: 207, 204, 210)²⁸. W 378 przypadkach, pomimo że podatnicy złożyli IN-1, organ podatkowy nie wydał decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego, choć zaistniało zdarzenie mające wpływ na wysokość opodatkowania w danym roku²⁹.

(akta kontroli str. 53, 465-491)

1.4.3. W okresie objętym kontrolą wydano 30 292 decyzje ustalające wysokość zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od nieruchomości (odpowiednio: 10 242, 9 957 i 10 093). Badanie 25 spraw, w których w latach 2019-2021 (I kw.) wystąpiły okoliczności uzasadniające powstanie obowiązku podatkowego, wykazało m.in., że:

- w 22 przypadkach podatnicy złożyli IN-1 w związku z wystąpieniem okoliczności uzasadniającej powstanie obowiązku podatkowego, przy czym we wszystkich przypadkach z uchybieniem 14-dniowego terminu, o którym mowa w art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach lokalnych³⁰,
- wydane decyzje odpowiadały wymogom określonym w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa³¹ (m.in. oznaczono strony, zawarto rozstrzygnięcie i pouczenie o trybie odwoławczym oraz podpis osoby upoważnionej do jej wydania),
- stawki podatku zastosowane w wydanych decyzjach były zgodne ze stawkami uchwalonymi na dany rok przez Radę Miejską.

(akta kontroli str. 53, 492-493)

1.5. W Urzędzie prowadzono ewidencję pojazdów do celów podatkowych w formie papierowej oraz elektronicznej, tj. z wykorzystaniem programu komputerowego³². Baza zawierała dane osobowe właścicieli danego auta oraz informacje na temat samego pojazdu (m.in. nr rejestracyjny, marka, rok produkcji, data rejestracji, liczba miejsc i osi, dopuszczalna masa pojazdu).

Zgodnie z zapisami w części I pkt II ppkt 8 załącznika do Zarządzenia Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości, ewidencja podatkowa była integralną częścią ewidencji księgowej Urzędu.

(akta kontroli str. 46-49, 302-384)

1.5.1. W latach 2019-2021 (I kw.) podatnicy złożyli 497 deklaracji na podatek od środków transportowych³³. Za ten okres Starosta Świecki przekazał Burmistrzowi, na podstawie § 5 ust. 1 i 2a rozporządzenia w sprawie informacji podatkowych, dane dotyczące 580 pojazdów. Badanie 25 spośród nich wykazało m.in., że:

²⁵ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

²⁶ Dalej: „IN-1”.

²⁷ Z tego korekty stanowiły odpowiednio: 37%, 45% i 5%.

²⁸ Z tego korekty stanowiły odpowiednio: 20%, 32% i 3%.

²⁹ Zakup nieruchomości od osoby, która opłaciła podatek od nieruchomości za cały rok. Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

³⁰ W trzecim przypadku budynek mieszkalny był użytkowany przed zgłoszeniem zakończenia budowy w PINB i od tamtego czasu był objęty obowiązkiem podatkowym. W odniesieniu do dwóch spraw, w których nie złożono IN-1, albo w których IN-1 złożono po ustawowym terminie zob. „Stwierdzone nieprawidłowości” opisane w dalszej części niniejszego wystąpienia.

³¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, ze zm., dalej: „Ordynacja podatkowa”.

³² Dalej: „ewidencja podatkowa”.

³³ Dalej: „DT-1” (163 w 2019 r., 219 w 2020 r. i 115 w I kw. 2021 r.).

- 17 podatników złożyło DT-1, przy czym w 15 przypadkach z uchybieniem 14-dniowego terminu, o którym mowa w art. 9 ust. 6 pkt 1 ustawy o podatkach lokalnych, w 10 sprawach po uprzednim, pisemnym wezwaniu organu podatkowego³⁴. Spośród ośmiu podatników, którzy nie złożyli DT-1, czworo zostało pisemnie wezwanych do wykonania tego obowiązku;
- w 24 przypadkach podatek przypisano w ewidencji podatkowej, przyjmując stawki zgodne ze stawkami uchwalonymi przez Radę Miejską.

(akta kontroli str. 53, 290-295, 494-505)

1.6. W okresie objętym kontrolą pracownicy Urzędu nie przeprowadzali kontroli u podatników ani w zakresie podatku od nieruchomości, ani podatku od środków transportowych. Nie wydano również żadnej indywidualnej interpretacji dotyczącej tych podatków. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej³⁵ Urzędu nie zamieszczono informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji prawa podatkowego w indywidualnej sprawie³⁶.

(akta kontroli str. 53, 506-525)

1.7. W latach 2019-2021 (I kw.) do Urzędu nie wpłynęły skargi, informacje o nieprawidłowościach lub wnioski o udzielenie informacji publicznej dotyczące ustalania lub poboru podatku od nieruchomości czy też podatku od środków transportowych.

(akta kontroli str. 526-527)

1.8. Zagadnienia związane z realizacją dochodów z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych były częścią kompleksowej kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych przeprowadzonej w 2020 r. przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Bydgoszczy³⁷. Kontrola dotyczyła lat 2018-2019 i w zakresie realizacji dochodów z tytułu podatków lokalnych wykazała nieprawidłowości polegające m.in. na niedokonywaniu zwrotu nadpłat od osób prawnych występujących na 31 grudnia 2018 r. i zaliczaniu ich na poczet zobowiązań w tym podatku na przyszły rok, mimo że podatnicy, wobec których stwierdzono nadpłatę, nie złożyli wniosków w tym zakresie. Burmistrz poinformował RIO, że sformułowany w tym zakresie wniosek pokontrolny zostanie zrealizowany.

(akta kontroli str. 528-639)

1.9. Burmistrz identyfikował ryzyka związane z ustalaniem i poborem podatków lokalnych. Dane z tego zakresu zawarte w arkuszu identyfikacji i oceny ryzyk oraz metod przeciwdziałania im na 2020 r. nie zmieniły się względem danych zawartych w arkuszu na 2019 r.³⁸

W latach 2019-2020 z polecenia Burmistrza przeprowadzono 22 kontrole wewnętrzne, z tego jedną w Referacie Podatków. Jej zakres obejmował ocenę procesu przeprowadzania kontroli wewnętrznej w tym Referacie, na podstawie sporządzonego planu kontroli wewnętrznej oraz informacji z jego realizacji. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W ww. okresie audytor wewnętrzny przeprowadził 13 zadań audytowych (zapewniających), a na 2021 r. zaplanował kolejnych pięć. Żadne z nich nie dotyczyło ustalania i poboru podatków lokalnych. Jednym z ww. zadań zrealizowanych w 2019 r. i w 2020 r. była samoocena kontroli zarządczej w Urzędzie, w wyniku których ustalono, że oceny dokonali pracownicy i kierownictwo Urzędu w formie odpowiednio przygotowanych kwestionariuszy

³⁴ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

³⁵ Dalej: „BIP”.

³⁶ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

³⁷ Dalej: „RIO”.

³⁸ Poza danymi osób, których ryzyko dotyczyło.

samooceny. W niniejszej kontroli ustalono jednak, że w wymaganym terminie³⁹ kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu, w tym Wydziału Finansowego, nie przekazali wyznaczonemu koordynatorowi kontroli zarządczej, udokumentowanej samooceny kontroli zarządczej celem sporządzenia oceny zbiorczej, choć byli do tego zobowiązani na podstawie § 17 załącznika do zarządzenia Burmistrza nr 641/12 z 7 listopada 2012 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Świeciu. Pomimo tego, w oświadczeniach Burmistrza o stanie kontroli zarządczej za lata 2019-2020 wskazano, że oparte są one w szczególności o informacje pochodzące m.in. z samooceny kontroli zarządczej.

(akta kontroli str. 58-86, 640-675)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W odniesieniu do 378 podatników, którzy w latach 2019-2020 złożyli IN-1 w związku z nabyciem nieruchomości⁴⁰, tj. zaistnieniem zdarzenia mającego wpływ na wysokość opodatkowania w danym roku, Burmistrz nie wydał decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego, pomimo że art. 6 ust. 7 i 8 ustawy o podatkach lokalnych stanowi, że organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, ustala w drodze decyzji podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, który jest płatny w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, a jeżeli w ciągu roku podatkowego nastąpiło wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub zaistniało zdarzenie, o którym mowa w ust. 3, organ podatkowy dokonuje zmiany decyzji, którą ustalono ten podatek. W konsekwencji, nie rozliczono podatku od nieruchomości w kwocie 41 393 zł na podstawie nieudokumentowanych ustaleń z podatnikami, którzy mieli oświadczyć, że nie chcieli rozliczenia zapłaconego podatku od nieruchomości, na co nabywcy nieruchomości wyrażali zgodę.

(akta kontroli str. 53, 465-491)

Burmistrz wyjaśnił, m.in., że nadmiar obowiązków w tym zakresie powoduje, że pracownicy nie rozliczali zapłaconego na cały rok podatku na poszczególnych podatników. Zarówno sprzedający jak i nabywcy wyrażali na to ustną bądź też telefoniczną zgodę. Na potwierdzenie tego faktu należy zauważyć, że nie było żadnych wniosków o dokonanie zwrotu w podatku od nieruchomości. Pracownicy zostali pouczeni o dokonywaniu rozliczeń w podatku zgodnie z przepisami prawa.

(akta kontroli str. 687, 691)

2. Organ podatkowy nierzetelnie zweryfikował 50 (14%) spośród 346 DN-1 złożonych w związku z informacjami przekazanymi przez organy nadzoru budowlanego na podstawie § 6 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie informacji podatkowych⁴¹. W wymienionych przypadkach dane zawarte w tych deklaracjach nie pozwalały na stwierdzenie w jakiej mierze zakończenie inwestycji wpłynęło na wymiar podatku od nieruchomości (m.in. nie podano nr działek, na których budowla

³⁹ Do 31 stycznia 2020 r. za 2019 r. i do 31 stycznia 2021 r. za 2020 r.

⁴⁰ Od osoby, która uiściła podatek od nieruchomości za cały rok. Dotyczy wszystkich tego typu przypadków, które miały miejsce w tym okresie, z wyłączeniem tych, o których mowa w art. 6 ust. 8a ustawy o podatkach lokalnych, tj. w których wysokość zobowiązania podatkowego na dany rok podatkowy nie przekraczała, określonych na 1 stycznia roku podatkowego, najniższych kosztów doręczenia w obrocie krajowym przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041).

⁴¹ W tym 14 informacji dotyczących XII/2018 przekazanych przy piśmie z 24 stycznia 2019 r. i 16 informacji dotyczących III/2021 przekazanych przy piśmie z 15 kwietnia 2021 r.

była umiejscowiona). Pomimo tego organ podatkowy nie wezwał podatników do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, choć posiadał takie uprawnienie, wynikające z art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej, który stanowi, że w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

(akta kontroli str. 395-464)

Burmistrz wyjaśnił, m.in., że pracownicy mający dostęp do numerów telefonów podatników wszelkie wyjaśnienia i wezwania dokonują najpierw telefonicznie. Jeżeli ta forma jest nieskuteczna wówczas, wysyłane są wezwania do osobistego stawienia się podatników i dopełnienia wszelkich formalności wobec organu podatkowego. Należy zauważyć, że podatnicy nie stosują się do tych wezwań, co skutkuje kolejnymi wezwaniami.

(akta kontroli str. 688, 691)

Nie kwestionując dopuszczalności telefonicznych wezwań podatników (w sprawach uzasadnionych ważnym interesem adresata lub gdy stan sprawy tego wymaga⁴²), NIK wskazuje, że art. 177 w zw. z art. 280 Ordynacji podatkowej wymaga, aby czynności organu podatkowego, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, zostały utrwalone w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika dokonującego tych czynności lub adnotacji sporządzonej w formie dokumentu elektronicznego. Dodać przy tym należy, że zgodnie z art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej, jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że podatnik, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, albo powstałego zobowiązania nie wykazano, to zobowiązany jest wydać decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego, a nie kierować kolejne wezwania, generujące zbędne koszty.

3. W 33 (66%) spośród 50 objętych badaniem spraw⁴³, w których wystąpiły okoliczności uzasadniające powstanie obowiązku podatkowego, Burmistrz nie wezwał do złożenia IN-1 albo DT-1⁴⁴, tych podatników, którzy ich nie złożyli wcale (sześcioro podatników⁴⁵), albo złożyli je z naruszeniem ustawowego terminu⁴⁶ (27 podatników⁴⁷), pomimo tego, że posiadał wiedzę o wystąpieniu powyższych

⁴² Zob. art. 160 Ordynacji podatkowej.

⁴³ W 25 z tytułu podatku od nieruchomości i w 25 z tytułu podatku od środków transportowych.

⁴⁴ Względnie złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia IN-1 albo DT-1.

⁴⁵ Dwoje IN-1 (nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm., dalej: „uodip”) i art. 4 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016 r., dalej: „RODO”), NIK wyłączyła jawność informacji o numerze podatnika. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej i czworo DT-1 (nr podatnika albo inicjały: [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji]. Oprócz ww. osób, DT-1 nie złożyło do 9 lipca 2021 r. jeszcze czworo podatników: nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji], przy czym w tych przypadkach zostali wezwani przez Burmistrza do wypełnienia tego obowiązku. W ich przypadku kwota podatku została przypisana w ewidencji księgowej na podstawie informacji przekazanych przez Starostę.).

⁴⁶ W zakresie podatku od nieruchomości – terminu 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub od dnia zaistnienia zdarzenia zdarzenie mające wpływ na wysokość opodatkowania w tym roku (zob. art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach lokalnych), a w zakresie podatku od środków transportowych – terminu 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku, jeżeli obowiązek podatkowy powstał po 15 lutego (zob. art. 9 ust. 6 pkt 1 ustawy o podatkach lokalnych).

⁴⁷ 22 IN-1 i pięcioro DT-1.

okoliczności⁴⁸ oraz uprawnienie wynikające z art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej. Wymieniony przepis stanowi, że Organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W wymienionych przypadkach opóźnienie w złożeniu IN-1 wynosiło od 16 do 881 dni⁴⁹, a w DT-1 od 42 do 723 dni⁵⁰. W odniesieniu do podatników, którzy IN-1 albo DT-1 nie złożyli wcale, nie wydano decyzji określających zobowiązanie podatkowe i nie opodatkowano odpowiednio nowo wybudowanych nieruchomości albo nabytych pojazdów. W tych przypadkach kwota nienaliczonego i niepobranego podatku wyniosła 36,1 tys. zł⁵¹.

(akta kontroli str. 492-505, 699-721)

Burmistrz wyjaśnił, m.in., że powyższe było spowodowane m.in. zaangażowaniem pracowników w kontrolę kompleksową przeprowadzaną przez RIO w połowie 2020 r.; potrzebą przygotowania materiału dowodowego na potrzeby prowadzonego postępowania prokuratorskiego z dokonanego przez niego zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa przywłaszczenia środków finansowych Gminy oraz fałszowania dokumentacji w podatku od nieruchomości i od środków transportowych przez pracowników Urzędu; ograniczonymi zasobami kadrowymi na skutek zwolnień dyscyplinarnych pracowników odpowiedzialnych za ujawnione nieprawidłowości oraz pracą zdalną wymuszoną pandemią COVID-19. W związku z powyższym, na skutek przeoczenia nie wezwano dwóch podatników do złożenia odpowiednich informacji. Pozostali podatnicy złożyli IN-1 po terminie. Praktyka organu podatkowego polega w pierwszej kolejności na nakłonieniu do dobrowolnego podjęcia działań przez podatników. W tym celu pracownicy najpierw telefonicznie dokonują wezwań w zakresie stwierdzonych uchybień. Pomimo złożenia przez podatnika informacji z opóźnieniem, organ dokonuje naliczenia podatku wstecz, tj. od momentu zaistnienia zdarzenia powodującego opodatkowanie, bez uszczerbku dla finansów jednostki. Wszyscy wymienieni podatnicy zostaną niezwłocznie wezwani do złożenia deklaracji, a następnie opodatkowani od momentu zaistnienia zdarzenia podatkowego.

(akta kontroli str. 694, 697, 3906-3907)

Nie kwestionując okoliczności wskazanych przez Burmistrza, NIK ponownie zwraca uwagę na treść art. 177 w zw. z art. 280 oraz art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej.

4. Organ podatkowy nie domagał się wszczęcia postępowania w sprawach o wykroczenia skarbowe w odniesieniu do 33 podatników⁵², którzy nie złożyli albo złożyli z opóźnieniem IN-1 albo DT-1, pomimo że art. 54 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy⁵³ stanowi, że podatek, który uchylając się od opodatkowania nie składa deklaracji, przez co naraża podatek na uszczuplenie, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.

(akta kontroli str. 492-493)

⁴⁸ Dane przekazał do organu podatkowego PINB oraz Starosta na podstawie odpowiednio § 6 ust. 2 oraz § 5 ust. 1 i 2a rozporządzenia w sprawie informacji podatkowych.

⁴⁹ Licząc od zakończenia budowy zgłoszonego PINB do złożenia IN-1 albo do 31 marca 2021 r.

⁵⁰ Licząc od nabycia pojazdu do złożenia deklaracji albo do 9 lipca 2021 r.

⁵¹ W kwocie ujęto również podatek nienaliczony i niezapłacony za 2020 r. w odniesieniu do podatnika nr [...] na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji], który co prawda złożył IN-1, ale z takim opóźnieniem, że podatek za ww. rok nie został zapłacony.

⁵² Tj. 24 objętych badaniem podatników, którzy do 31 marca 2021 r. nie złożyli wcale IN-1 (dwoje podatników) albo złożyli ją z naruszeniem terminu 14 dni od zakończenia budowy (22 podatników), oraz dziewięciu objętych badaniem podatników, którzy do 9 lipca 2021 r. nie złożyli DT-1 wcale (czworo podatników) albo złożyli ją z naruszeniem terminu 14 dni od nabycia środka transportu (pięć podatników).

⁵³ Dz. U. z 2021 r. poz. 408, ze zm., dalej: „KKS”.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że pracownicy mający dostęp do numerów telefonów podatników wszelkich wyjaśnień i wezwań dokonują najpierw telefonicznie. Jeżeli ta forma jest nieskuteczna, wówczas wysyłane są wezwania do osobistego stawienia się i dopełnienia wszelkich formalności. Wobec podatników, którzy nie stosują się do wezwań organu, wezwania są ponawiane. Organ kieruje się zasadami ekonomiki i racjonalności i w pierwszej kolejności stosuje najmniej uciążliwe formy dyscyplinowania mieszkańców.

(akta kontroli str. 694-695, 698)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że prawo karne skarbowe stanowi istotny element prewencyjny oddziaływania na podatników. Złożenie zawiadomienia daje bowiem podstawę do ewentualnego zastosowania sankcji karnoskarbowych, skłaniających do przestrzegania prawa w przyszłości.

5. Na stronie BIP Urzędu nie udostępniano informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie, tj. zadania Burmistrza wynikającego z art. 14j § 1⁵⁴ Ordynacji podatkowej, mimo że art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. d ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁵⁵ stanowi, że udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, w tym o sposobach przyjmowania i załatwiania spraw. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, do udostępniania informacji publicznej obowiązane są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności organy władzy publicznej. Udostępnianie informacji publicznych następuje w drodze m.in. ogłaszania informacji publicznych, w tym dokumentów urzędowych, w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 7 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy).

(akta kontroli str. 506-525)

Burmistrz wyjaśnił, że obecnie Urząd jest na etapie wdrażania nowej wersji BIP, gdzie już jest zawarta taka informacja.

(akta kontroli str. 723, 726)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie zapewniono prowadzenie ewidencji nieruchomości oraz pojazdów do celów podatkowych. Część przekazywanych na jej potrzeby informacji, zwłaszcza deklaracji nie była jednak rzetelnie weryfikowana. Działaniem nieprawidłowym było również niewydawanie decyzji ustalających wysokość zobowiązania podatkowego, pomimo złożonych przez podatników IN-1 w związku z zaistnieniem zdarzenia mającego wpływ na wysokość opodatkowania w danym roku. W 33 (66%) spośród 50 zbadanych spraw nie wezwano podatników do złożenia IN-1 albo DT-1, mimo opóźnień w wypełnieniu tego obowiązku, w skrajnych przypadkach wynoszącym 881 dni. W konsekwencji, w siedmiu przypadkach, na skutek niewydania decyzji określających wysokość zobowiązania podatkowego, nie naliczono i nie pobrano należnego podatku w wysokości 36,1 tys. zł.

OBSZAR

2. Dochodzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

Opis stanu faktycznego

2.1. Według sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych, zaległości netto Gminy z tytułu podatku od nieruchomości wzrosły z 2 482,7 tys. zł w 2019 r. do 2 683,3 tys. zł w 2020 r. (tj. o 8,1%)⁵⁶ i były w stosunku do 2018 r. wyższe

⁵⁴ Zgodnie z którym, interpretacje indywidualne wydaje m.in. wójt, burmistrz (prezydent miasta) stosownie do swojej właściwości

⁵⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 2176.

⁵⁶ W I kw. 2021 r. zaległości te wyniosły 2 679,6 tys. zł – w porównaniu z 2 248,2 tys. zł w I kw. 2019 r. oraz 2 675,7 tys. zł w I kw. 2020 r.

odpowiednio o 15,6% i 22%. Udział zaległości z tytułu podatku od nieruchomości w zaległościach ogółem stanowił: 78,2% w 2019 r., 78,7% w 2020 r. oraz 77,3% w pierwszym kwartale 2021 r.⁵⁷

Według sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych, zaległości netto Gminy z tytułu podatku od środków transportowych wzrosły z 329,9 tys. zł w 2019 r. do 385,7 tys. zł w 2020 r. (tj. o 16,9%)⁵⁸ i były w stosunku do 2018 r. wyższe odpowiednio o 2,9% i 16,9%. Udział zaległości z tytułu podatku od środków transportowych w zaległościach ogółem stanowił: 10,4% w 2019 r., 11,3% w 2020 r. oraz 11,6% w pierwszym kwartale 2021 r.

Kontrola 49 podatników wykazała, że dane dotyczące zaległości 14 z nich (29%) były niezgodne z rzeczywistością i jako takie wykazywane w sprawozdaniach z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za lata 2019-2021 (I kw.)⁵⁹.

(akta kontroli str. 51, 87-163, 749-751)

W latach 2019-2021 (I kw.) liczba podatników posiadających zaległości z tytułu podatku od nieruchomości wzrosła o 120%, tj. najpierw ze 664 na koniec 2019 r. do 744 osób na koniec 2020 r., a następnie do 1 458 podatników na koniec marca 2021 r.

Liczba podatników posiadających zaległości z tytułu podatku od środków transportowych najpierw wzrosła z 78 na koniec 2019 r. do 89 osób na koniec 2020 r., a następnie zmalała do 73 podatników na koniec marca 2021 r. W stosunku do 2018 r. była jednak wyższa o 128%

(akta kontroli str. 52)

2.2. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym prowadzeniem spraw związanych z dochodzeniem zaległości z tytułu podatków i opłat lokalnych zajmował się Referat Podatków w Wydziale Finansowym.

Burmistrz wyjaśnił, że podstawą do dokonywania analizy terminowości wpływów z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych oraz spłaty zaległości podatkowych z ww. tytułów są zasady rachunkowości określone w załączniku do Zarządzenia Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości. Zgodnie z § 8 części IIID ww. załącznika w przypadku braku terminowej wpłaty na ww. zobowiązanie podatkowe, upomnienie sporządza się nie później niż 30 dni od upływu terminu płatności podatku. Jeżeli zaległości objęte upomnieniem nie zostały zapłacone w całości, sporządza się na kwoty zaległe, nie później jak po upływie 60 dni od dnia odręczenia upomnienia tytuły wykonawcze.

Zarządzeniem z 15 kwietnia 2021 r.⁶⁰ Burmistrz wstrzymał do 30 czerwca 2021 r. wysłanie upomnień i tytułów wykonawczych m.in. z tytułu podatków lokalnych, w związku z potrzebą dokonania weryfikacji prowadzonych dokumentów rachunkowo-księgowych dotyczących ww. podatków.

(akta kontroli str. 4-44, 47, 49, 752-753)

⁵⁷ W I kw. 2021 r. zaległości ogółem wyniosły 3 465,4 tys. zł.

⁵⁸ W I kw. 2021 r. zaległości te wyniosły 401,3 tys. zł – w porównaniu z 334 tys. zł w pierwszym kwartale 2019 r. oraz 430,9 tys. zł w pierwszym kwartale 2020 r.

⁵⁹ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁶⁰ Zarządzenie nr 834/21 Burmistrza Świecia z 15 kwietnia 2021 r. w sprawie tymczasowego wstrzymania obowiązywania Zasad Rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Świeciu w części dotyczącej kontroli terminowej realizacji zobowiązań podatkowych oraz opłat od umów cywilnoprawnych, dalej: „Zarządzenie Burmistrza w sprawie wstrzymania wysyłania upomnień i tytułów wykonawczych”.

2.3. Badanie 156 zaległości z tytułu podatków od nieruchomości lub od środków transportowych na łączną kwotę 727 009,20 zł⁶¹, dotyczących 49 podatników wykazało m.in., że:

- w odniesieniu do żadnej spośród 149 skontrolowanych i niezapłaconych w terminie należności, przed podjęciem czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, nie podejmowano działań informacyjnych, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy, i Polityki Regionalnej z 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych⁶². Burmistrz wyjaśnił, że przed rozpoczęciem postępowania upominawczego w miarę możliwości wykonywane są telefony do podatników o niezapłaconym podatku. Zamierzamy również wykupić dodatkowo system powiadomień sms, który będzie informował podatników o upływie terminu płatności podatków,
- w 117 przypadkach wystawiono upomnienie, w tym w 96 sprawach w terminie 30 dni od upływu terminu płatności podatku, określonym w Zarządzeniu Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości⁶³,
- w 114 spośród 117 wystawionych upomnień, ich koszty określono zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 września 2015 r. w sprawie wysokości kosztów upomnienia skierowanego przez wierzyciela do zobowiązanego przed wszczęciem egzekucji administracyjnej⁶⁴, tj. w kwocie 11,60 zł⁶⁵,
- w odniesieniu do 25 spośród 117 zbadanych zaległości objętych upomnieniami, organ podatkowy ponawiał je kilkakrotnie⁶⁶,
- w odniesieniu do 30 zaległości wystawiono tytuł wykonawczy, w tym w 25 przypadkach w terminie 60 dni od dnia odręczenia upomnienia, określonym w Zarządzeniu Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości⁶⁷,
- wszystkie przedstawione do kontroli upomnienia (117) oraz tytuły wykonawcze (30) zawierały dane niezgodne z rzeczywistością w zakresie dotyczącym spełnienia wymogów formalnych lub osoby wystawiającej. Do kontroli nie przedłożono oryginałów upomnień tylko wydruki z systemu komputerowego w wersji aktualnej na dzień wydruku, a nie na dzień wystawienia upomnienia, co uniemożliwiło weryfikację czy wymienione dokumenty spełniają wymogi formalne i zostały podpisane przez osoby uprawnione⁶⁸,
- w odniesieniu do 73 spośród 117 zbadanych należności, w stosunku do których wystawiono upomnienia oraz pięciu spośród 30 należności, w stosunku do których wystawiono tytuły wykonawcze, organ podatkowy nie przedłożył do kontroli dowodów nadania (doręczenia) tych dokumentów⁶⁹,
- w ewidencji podatkowej ujęto: 20 operacji księgowych bez dowodów księgowych, 27 – niezgodnie z treścią dowodów księgowych ich dotyczących, a trzy – na

⁶¹ Kwota należności głównej wynikająca z upomnienia albo z ewidencji księgowej (w przypadku niewystawienia upomnienia).

⁶² Dz. U. poz. 2083, a wcześniej, w rozporządzeniu Ministra Finansów z 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. poz. 1294) oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1483).

⁶³ W 27 przypadkach nie wystawiono upomnień, w pięciu zaległości zapłacono przed upływem 30 dni, a w siedmiu podatek był uregulowany w terminie. Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁶⁴ Dz. U. poz. 1526, dalej: „rozporządzenie w sprawie kosztów upomnienia”.

⁶⁵ W odniesieniu do kosztów określonych w pozostałych trzech upomnieniach zob. „Stwierdzone nieprawidłowości opisane w dalszej części niniejszego wystąpienia”.

⁶⁶ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁶⁷ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁶⁸ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁶⁹ Daty doręczeń upomnień, dotyczących siedmiu zaległości, zapisano również w ewidencji podatkowej. Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

podstawie not księgowych niespełniających wymagań dowodu księgowego, określonych w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

(akta kontroli str. 681, 690, 752-753, 754-2022)

2.4. W okresie objętym kontrolą organ podatkowy dokonał odpisu jednej należności w kwocie 3 263 zł jako przedawnionej. Przed jej odpisaniem Burmistrz nie zwracał się do organu egzekucyjnego o udzielenie informacji, kiedy i jakie środki egzekucyjne wobec dłużnika zastosowano⁷⁰.

(akta kontroli str. 2023-2081)

2.5. W latach 2019-2021 (I kw.) do Urzędu nie wpłynęły skargi, informacje o nieprawidłowościach lub wnioski o udzielenie informacji publicznej dotyczące dochodzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości czy też podatku od środków transportowych.

(akta kontroli str. 526-527)

2.6. Kompleksowa kontrola gospodarki finansowej i zamówień publicznych przeprowadzona w 2020 r. przez RIO obejmowała również zagadnienia związane z windykacją i egzekucją należności podatkowych. Kontrola nie wykazała w tym zakresie żadnych nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 528-639)

2.7. Burmistrz identyfikował ryzyka związane z windykacją należności podatkowych. Dane z tego zakresu zawarte w arkuszu identyfikacji i oceny ryzyk oraz metod przeciwdziałania im na 2020 r. nie zmieniły się względem danych zawartych w arkuszu na 2019 r.⁷¹

W latach 2019-2020 z polecenia Burmistrza przeprowadzono 22 kontrole wewnętrzne, z tego jedną w Referacie Podatków. Jej zakres nie obejmował dochodzenia zaległości z tytułu podatków lokalnych.

W ww. okresie audytor wewnętrzny przeprowadził 13 zadań audytowych (zapewniających), a na 2021 r. zaplanował kolejnych pięć. Żadne z nich nie dotyczyło dochodzenia zaległości z tytułu podatków lokalnych⁷².

W odniesieniu do podejmowanych działań nadzorczych Burmistrz wyjaśnił m.in., że nadzór nad poszczególnymi wydziałami i referatami sprawują odpowiedni kierownicy, którzy są zobligowani do nadzorowania pracy swoich pracowników, jak i do przeprowadzania kontroli zarządczej wobec nich. Raz w tygodniu organizowane są spotkania z kierownikami wydziałów, na których omawiane są bieżące problemy poszczególnych komórek organizacyjnych. Kontrola zaległości podatkowych prowadzona jest również na czas sporządzania informacji półrocznej i sprawozdania rocznego. Dokumentacja o wysokości zaległości podatkowych sporządzona przez zwolnionego w trybie natychmiastowym pracownika została sfałszowana i przedstawiona Skarbnikowi w nieprawdziwej wysokości. W tej sprawie toczy się postępowanie prokuratorskie z zawiadomienia Burmistrza Świecia. Jednocześnie Burmistrz wskazał, że w celu wyeliminowania tego typu zdarzeń w przyszłości, m.in. zestawienia i sprawozdania sporządzane przez pracowników ewidencjonujących wpłaty podatków będą dodatkowo opatrzone podpisem osoby (pracownika referatu podatków), która będzie dokonywać weryfikacji dokumentacji ze stanem faktycznym wynikającym z kont podatkowych, aby wyeliminować w przyszłości niezgodności wpłat na kontach podatkowych z faktycznymi wpłatami mającymi odzwierciedlenie na wyciągach bankowych. Ponadto liczba wydrukowanych upomnień będzie weryfikowana z ich liczbą wpisaną do książki nadawczej. Różnica pomiędzy

⁷⁰ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁷¹ Poza danymi osób, których ryzyko dotyczyło.

⁷² Zagadnienie opisano szerzej w pierwszym obszarze niniejszego wystąpienia.

upomnieniami wydrukowanymi a wysłanymi będzie opisywana w zestawieniu sporządzonym do wystawionych upomnień.

(akta kontroli str. 58-86, 640-675, 688, 691-692, 722-748, 2082-2094)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dane 14 (29%) spośród 49 objętych kontrolą podatników dotyczące posiadanych przez nich zaległości podatkowych, wykazane w ewidencji podatkowej, która zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości jest integralną częścią ewidencji księgowej Urzędu⁷³, były niezgodne ze stanem faktycznym i jako takie wykazywane w sprawozdaniach z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2019 r., 2020 r. i I kwartał 2021 r. (Rb-27S). Według ewidencji podatkowej wymienieni podatnicy posiadali ogółem 169 778,68 zł zaległości. Tymczasem z dowodów wpłat okazanych do kontroli wynikało, że zaległości wymienionych podatników były o ponad połowę mniejsze i wynosiły 76 650,42 zł⁷⁴. Zaznaczyć przy tym należy, że dane dotyczące dochodów z tytułu podatków od nieruchomości i od środków transportowych ujmowano w ewidencji księgowej Urzędu na podstawie miesięcznych zestawień wpłat, które były niepodpisane ani przez osoby sporządzające⁷⁵, ani przez osoby sprawdzające i nie zawierały dowodów potwierdzających zgodność zawartych w nich danych z ewidencją podatkową. Dodatkowo, osoby odpowiedzialne za prowadzenie ewidencji księgowej Urzędu i sporządzanie sprawozdań budżetowych, obejmujących przecież dochody z tytułu podatków lokalnych, nie miały dostępu do ewidencji podatkowej celem sprawdzenia zgodności danych dotyczących dochodów z tytułu podatków od nieruchomości i od środków transportowych zawartych na kontach syntetycznych księgi głównej Urzędu z danymi ujętymi na kontach analitycznych i kontach szczegółowych ksiąg pomocniczych.

Zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości, zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości, a art. 24 ust. 1 tej ustawy stanowi, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Natomiast zgodnie z § 3 pkt 1 i 4 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości, zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków⁷⁶ oraz dokonywanie rozliczeń podatników z tytułu wpłat, nadpłat i zaległości.

(akta kontroli str. 87-163, 302-384, 722-749, 754-2022, 2095-3470)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że wpłaty dokonywane przez podatników na indywidualne konta bankowe zostały zaksięgowane prawidłowo i przeksięgowane po czasie na konta innych podatników z powodu fałszowania dokumentów. Wynikiem powyższego w sprawozdaniach salda zaległości podatkowych były wykazywane takie jakie w tym czasie na nich widniały. Do Prokuratury Rejonowej w Świeciu zostało zgłoszone zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Toczy się postępowanie w sprawie postawienia zarzutów pracownikowi za to odpowiedzialnemu. Na zestawieniu z dochodów kont analitycznych została wpisana

⁷³ Por. także I pkt II ppkt 8 załącznika do Zarządzenia Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości.

⁷⁴ I tak: [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nr podatników, kwoty ich zaległości podatkowych wg ewidencji podatkowej oraz kwoty ich faktycznych zaległości podatkowych. Wyłączenia tego dokonano z uwagi na tajemnicę skarbową].

⁷⁵ Poza jednym przypadkiem (na 55 zestawień miesięcznych tylko jedno zostało podpisane przez osobę sporządzającą, 25 opatrzone jedynie parafą, a na 29 zawarto napisaną komputerową informację z imieniem i nazwiskiem osoby sporządzającej).

⁷⁶ Por. także pkt I ppkt 1a części IIID zarządzenia Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości.

osoba sporządzająca z imienia i nazwiska w związku z tym zestawienie nie było już podpisane. Nowy pracownik został przeszkolony i zestawienia zostaną podpisywane.

(akta kontroli str. 676-692, 2082-2094)

2. Spośród 156 zbadanych zaległości dotyczących 49 podatników, organ podatkowy, w odniesieniu do 27 zaległości na kwotę 161 817,20 zł nie wystawił upomnień do zapłaty pomimo upływu 30 dni od terminu płatności, a w odniesieniu do 21 zaległości⁷⁷ na kwotę 53 088 zł, wystawił upomnienia z przekroczeniem 30 dni od terminu płatności. Stanowiło to naruszenie część III D, pkt I ppkt 13 załącznika do Zarządzenia Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości, który stanowi, że w przypadku braku wpłaty na zobowiązanie podatkowe, sporządza się upomnienie nie później niż 30 dni od upływu terminu płatności podatku. W wymienionych przypadkach od dnia, w którym należało wystawić upomnienie upłynęło od czterech dni do 441 dni⁷⁸. Natomiast opóźnienia w wystawianiu upomnień wyniosły od trzech do 236 dni. Zgodnie z § 3 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności sprawdzanie terminowości wpłat należności przez podatników i terminowe podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, takich jak upomnienia, tytuły wykonawcze.

(akta kontroli str. 754-2022)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że upomnienia na zaległe raty za rok 2019 zostały wystawione z opóźnieniem w związku z nadmiarem obowiązków. W roku 2020 w związku z epidemią wszelkie czynności służbowe wykonywane były hybrydowo (jedna grupa pracowała stacjonarnie, a druga w tym czasie była na pracy zdalnej w domu), co w znacznym stopniu utrudniało wykonywanie podstawowych obowiązków. Kasa Urzędu Miejskiego na prawie trzy miesiące została zamknięta dla interesantów, co uniemożliwiało osobom nie mającym konta bankowego terminowego uregulowania należności wobec Gminy. W roku 2021 Zarządzeniem Burmistrza Nr 834/21 z dnia 15 kwietnia 2021 r. wysyłanie upomnień i tytułów wykonawczych zostało wstrzymane do dnia 30.06.2021 r. Po tym terminie pracownicy dołożą wszelkich starań, by rzetelnie wykonać swoje obowiązki z zakresu wystawienia i wysłania upomnień na zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

(akta kontroli str. 676-692)

3. Koszty trzech spośród 117 zbadanych upomnień, określono w wysokości 7,80 zł, co było niezgodne z § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 września 2015 r. w sprawie wysokości kosztów upomnienia skierowanego przez wierzyciela do zobowiązanego przed wszczęciem egzekucji administracyjnej⁷⁹. Zgodnie z ww. przepisem powinny one wynosić 11,60 zł.

(akta kontroli str. 754-2022)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że omyłkowo wystawiono upomnienia z błędnymi kosztami upomnienia, ponieważ pracownik oprócz upomnień na zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i środków transportowych. Przygotowując się do wydruku upomnień z podatków przeoczył zmianę w systemie komputerowym wysokości kosztów upomnienia.

(akta kontroli str. 676-692)

⁷⁷ Spośród 117 zbadanych należności, w stosunku do których wystawiono upomnienia.

⁷⁸ Licząc do dnia zapłaty albo umorzenia albo – w przypadku niezapłacenia zaległości – do 31 marca 2021 r. albo stanu ewidencji księgowej na dany dzień po upływie 31 marca 2021 r.

⁷⁹ Dz. U. poz. 1526, dalej: „rozporządzenie w sprawie kosztów upomnień”.

4. Należności jednego podatnika⁸⁰ za VIII-XII/2019 w kwocie 16 562 zł nie zostały odpisane z ewidencji podatkowej i były w niej wykazywane jako zaległość, mimo że organ podatkowy dysponował postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Świeciu z 25 lipca 2019 r. o przysądzeniu prawa użytkowania wieczystego gruntów oraz prawa własności budynków na nich posadowionych na rzecz innego podmiotu. Stanowiło to naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, oraz art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości który stanowi, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Natomiast zgodnie z § 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości, zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków.

(akta kontroli str. 754-2022)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że zgodnie z art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy o podatkach lokalnych osoby prawne są obowiązane odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku. Wskazany podatnik nie dopełnił tego obowiązku. Natomiast podczas rozmowy telefonicznej, która nie została zarejestrowana osoba, która reprezentowała Spółkę udzieliła wyjaśnień, że odebrano jej wszelkie upoważnienia i pieczętki, a Spółka fizycznie już nie istnieje i nie ma kto dopełnić wszelkich formalności wobec Urzędu.

(akta kontroli str. 676-692)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości, do udokumentowania wygaśnięcia zobowiązania podatkowego służą umowy lub inne dokumenty, z których w szczególności wynika określony w art. 66 § 4 Ordynacji podatkowej termin wygaśnięcia zobowiązania podatkowego w stosunku do jednostki samorządu terytorialnego.

5. W odniesieniu do 29 zbadanych zaległości, upomnienia do zapłaty – według ewidencji księgowej – wystawiono kilkukrotnie (25 przypadków), albo czyniono to mimo braku podstaw, tj. z powodu zapłaty podatku w terminie (jeden przypadek⁸¹) oraz odroczenia terminu płatności podatku decyzją Burmistrza (trzy przypadki⁸²). W skrajnym przypadku⁸³ na tę samą zaległość wystawiono sześć upomnień, w tym dwukrotnie dwa upomnienia tego samego dnia, tj. najpierw dwa upomnienia 21 marca 2019 r., a potem kolejne dwa 14 października 2020 r., przy czym tytuł wykonawczy na tę zaległość – wg ewidencji podatkowej – wystawiono już wcześniej,

⁸⁰ Nr [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność tej informacji].

⁸¹ Upomnienie nr [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność tej informacji] do zapłaty 20 470 zł tytułem II raty podatku od nieruchomości za 2020 r., podczas gdy z przedłożonego do kontroli dowodu wpłaty wynikało, że podatnik całą kwotę tytułem II raty za 2020 r. zapłacił w terminie, tj. 15 maja 2020 r.

⁸² Upomnienia nr: [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie numeru upomnienia i daty jego wystawienia] do zapłaty 2 959 zł tytułem II raty za 2019 r., [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie numeru upomnienia i daty jego wystawienia] do zapłaty 2 959 zł tytułem III raty za 2019 r. i nr [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie numeru upomnienia i daty jego wystawienia] do zapłaty 2 960 zł tytułem IV raty za 2019 r., podczas gdy decyzją Burmistrza Świecia z 4 czerwca 2019 r. nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji] odroczone termin płatności podatku od nieruchomości za II-IV kw. 2019 r. do 16 grudnia 2019 r., przy czym w ewidencji podatkowej nie dokonano odpisu z tytułu odroczenia płatności podatku.

⁸³ Dot. podatnika nr [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność tej informacji].

tj. 24 kwietnia 2019 r. Na skutek takiego działania wygenerowano zbędne koszty upomnień w kwocie 603,20 zł⁸⁴.

(akta kontroli str. 754-2022)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że pracownik odpowiedzialny za wystawiane upomnienia został zwolniony w trybie dyscyplinarnym, a nowa osoba przyjęta do prowadzenia tych czynności została przeszkolona i będzie wystawiała upomnienia prawidłowo.

W odniesieniu do podatników którym wystawiono upomnienia pomimo zapłaty należności w terminie albo odroczenia terminu zapłaty, Burmistrz wyjaśnił m.in., że pierwszy podatnik posiada wiele nieruchomości (każda nieruchomość ma oddzielny nr ewidencyjny) i wpłata za podatek od nieruchomości trafiła na jedno z takich kont. Kwota została prawidłowo naniesiona, gdy podatnik po otrzymaniu upomnienia przedstawił dowód wpłaty. Natomiast na koncie drugiego podatnika odnotowano wyłącznie w uwagach, że podatek został odroczone. System nie wyłapał notatki o odroczeniu i wygenerował upomnienie dla wskazanego podatnika.

(akta kontroli str. 676-692, 2082-2094)

6. Wszystkie objęte kontrolą upomnienia (117) oraz tytuły wykonawcze (30) dla niezapłaconych w terminie podatków od nieruchomości lub od środków transportowych nie zostały przedstawione do kontroli w formie oryginałów tylko wydruków z systemu komputerowego, a przy tym w wersji aktualnej na dzień wydruku, a nie na dzień ich wystawienia. Uniemożliwiało to weryfikację czy wymienione dokumenty spełniają wymogi formalne i zostały podpisane / wygenerowane przez osoby uprawnione. Taki sposób ewidencjonowania podstawowych dokumentów dotyczących dochodzenia zaległości podatkowych NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

(akta kontroli str. 754-2022)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że program księgowy nie zachowuje w systemie oryginalnych dokumentów takich jak upomnienia czy tytuły wykonawcze. Wszelkie dokonywane zmiany w wydruku są nadpisywane. Powyższy problem został zgłoszony do programisty i konieczna jest zmiana w oprogramowaniu.

(akta kontroli str. 676-692)

7. W odniesieniu, do 73 spośród 117 zbadanych należności, w stosunku do których wystawiono upomnienia, oraz pięciu objętych tytułami wykonawczymi organ podatkowy nie przedłożył do kontroli dokumentu nadania (doręczenia) upomnienia oraz dokumentów nadania (doręczenia) tytułu wykonawczego do urzędu skarbowego. W ocenie NIK nie można przez to uznać, że ww. dokumenty zostały wysłane i doręczone, a dane zawarte w ewidencji podatkowej – prawdziwe. Taki sposób ewidencjonowania podstawowych dokumentów dotyczących dochodzenia zaległości podatkowych NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

(akta kontroli str. 754-2022)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że w związku z tym, że niedawno nastąpiła zmiana pracownika na tym stanowisku pracy, odszukanie wszystkich potwierdzeń odbioru zarówno od wysłanych upomnień jak i tytułów wykonawczych było bardzo utrudnione.

(akta kontroli str. 676-692)

8. W odniesieniu do 47 niezapłaconych w terminie należności podatkowych objętych upomnieniami na kwotę 315 291,80 zł, nie wystawiono tytułu wykonawczego, a w odniesieniu do pięciu niezapłaconych w terminie należności objętych upomnieniami na kwotę 8 217 zł, tytuły wykonawcze wystawiono po upływie 60 od

⁸⁴ Zgodnie z § 1 rozporządzenia w sprawie kosztów upomnień, koszt upomnienia wynosi 11,60 zł.

doręczenia upomnienia. Stanowiło to naruszenie części III D, pkt I ppkt 15 lit. a załącznika do Zarządzenia Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości, z którego wynika, że jeżeli zaległości objęte upomnieniem nie zostały zapłacone w całości, sporządza się tytuły wykonawcze na kwoty zaległe, nie później jak po upływie 60 dni od dnia doręczenia upomnienia. W wymienionych przypadkach od dnia, w którym powinien być wystawiony tytuł wykonawczy upłynęło od jednego do 689 dni⁸⁵. Natomiast opóźnienia w wystawianiu tytułów wyniosły od 23 dni do 204 dni. Zgodnie z § 3 pkt 3 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności terminowe podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, takich jak upomnienia, tytuły wykonawcze.

(akta kontroli str. 754-2022)

Burmistrz wyjaśnił, że nadmiar obowiązków jak również wprowadzony system hybrydowy (zdalna praca przez COVID-19) spowodował, że tytuły wykonawcze nie zostały wysłane bądź też wystawiono je z opóźnieniem.

(akta kontroli str. 676-692)

9. Badanie 156 zaległości dotyczących 49 podatników wykazało, że w ewidencji podatkowej, która zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości jest integralną częścią ewidencji księgowej urzędu⁸⁶ dopuszczono do:

a) zaewidencjonowania 20 operacji księgowych, bez dowodu księgowego, co stanowiło naruszenie art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane „dowodami źródłowymi”,

b) zaewidencjonowania 27 operacji księgowych, niezgodnie z treścią dowodów księgowych dotyczących tych operacji, co stanowiło naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym księgi rachunkowe powinny być prowadzone m.in. rzetelnie, tzn. dokonywane w nich zapisy winny odzwierciedlać stan rzeczywisty,

c) dokonania trzech przeksięgowania na podstawie not księgowych niespełniających wymagań dowodu księgowego, określonych w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, tj. niezawierających numeru identyfikacyjnego oraz stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) i podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

(akta kontroli str. 302-384, 754-2022, 3892-3905)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że pracownik dokonywał poszczególnych księgowania w celu ukrycia wystornowanych operacji w kasie, co zostało wykryte i zgłoszone do Prokuratury Rejonowej w Świeciu. Pracownik za to odpowiedzialny został zwolniony w trybie dyscyplinarnym. Pracownik ten przy sporządzaniu dokumentów księgowych nie przekazał noty księgowej do podpisu kierownikowi referatu.

(akta kontroli str. 676-692, 2082-2094)

10. W odniesieniu do 15 podatników, którzy nie zapłacili należnych podatków od nieruchomości lub od środków transportowych, nie domagano się wszczęcia postępowania w sprawach o wykroczenia skarbowe, pomimo że zgodnie z art. 57 § 1 KKS podatek, który uporczywie nie wpłaca w terminie podatku, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

⁸⁵ Licząc do dnia zapłaty albo – w przypadku niezapłacenia zaległości – do 31 marca 2021 r. albo stanu ewidencji księgowej na dany dzień po upływie 31 marca 2021 r.

⁸⁶ Por. także I pkt II ppkt 8 załącznika do Zarządzenia Burmistrza w sprawie zasad rachunkowości.

(akta kontroli str. 754-761)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że wobec podatników, którzy uporczywie nie regulują należności wobec Gminy wysyłane są upomnienia, a w późniejszym postępowaniu egzekucyjnym wystawiane są tytuły wykonawcze do Urzędu Skarbowego. Z nadmiaru obowiązków nie dokonywano wszczęcia postępowania w sprawach o wykroczenia skarbowe. Pracownicy zostali poinformowani o tej formie karania podatników i wobec najbardziej uporczywych dłużników będą wszczynane postępowania o ukaranie karą grzywny za wykroczenie skarbowe.

(akta kontroli str. 676-692)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że prawo karne skarbowe stanowi istotny element prewencyjny oddziaływania na podatników. Złożenie zawiadomienia daje bowiem podstawę do ewentualnego zastosowania sankcji karnoskarbowych, skłaniających do przestrzegania prawa w przyszłości.

11. Organ podatkowy 30 grudnia 2019 r. dokonał odpisu w podatkowej ewidencji księgowej jako przedawnione zobowiązania w podatku od nieruchomości za lata 2012-2014 dotyczące podatnika nr [...], *na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność tej informacji*], podczas gdy termin przedawnienia jeszcze nie minął. Zgodnie z art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Bieg terminu przedawnienia zostaje przerwany wskutek zastosowania środka egzekucyjnego, o którym podatnik został zawiadomiony. Po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo od dnia następującego po dniu, w którym zastosowano środek egzekucyjny (art. 70 § 4 Ordynacji podatkowej). Z informacji przekazanych przez organ egzekucyjny wynika, że wobec podatnika siedmiokrotnie stosowano środki egzekucyjne, o których podatnik był zawiadamiany – ostatni środek egzekucyjny zastosowano w 2017 r., o którym podatnik został powiadomiony 27 października 2017 r.

(akta kontroli str. 2074-2076, 2079-2081)

Skarbnik wyjaśniła m.in., że odpisu dokonano na podstawie przesłanego z Urzędu Skarbowego postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Dało to jasną przesłankę do tego, by na koncie podatnika, który już nie istnieje, dokonać odpisu podatku, tym bardziej że był to już kolejny nieskuteczny środek egzekucyjny. Z zebranej dokumentacji wynika, że przedawnienie na wskazanym koncie i tak zostałoby zastosowane, ponieważ wszelkie dalsze środki egzekucyjne byłyby nieskuteczne.

(akta kontroli str. 2077-2078, 3471-3481)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że zgodnie z art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej, to nie umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje przedawnienia zobowiązania podatkowego, tylko upływ określonego czasu (5 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku). Ponadto, zgodnie z art. 61 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁸⁷ umorzenie postępowania z przyczyny określonej w art. 59 § 2 tej ustawy (bezskuteczność egzekucji), nie stanowi przeszkody do podjęcia ponownej egzekucji, o czym organ podatkowy został pouczony w treści przesłanego postanowienia o umorzeniu ww. postępowania egzekucyjnego.

OCENA CZĄSTKOWA

Z uwagi na skalę i charakter stwierdzonych nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Urzędu w badanym obszarze.

⁸⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, ze zm.

3. Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

3.1. W Urzędzie nie obowiązywały dodatkowe uregulowania wewnętrzne dotyczące zasad i trybu udzielania ulg podatkowych. Burmistrz wyjaśnił, że odroczenia, umorzenia i rozłożenia na raty są rozpatrywane na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej oraz wniosku podatnika. Każda sprawa rozpatrywana jest indywidualnie, ponieważ każda sytuacja jest inna. Na podstawie złożonych materiałów organ rozpatruje, czy wniosek jest uzasadniony ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym.

(akta kontroli str. 3482-3485)

3.2. W latach 2019-2021 (I kw.) w Urzędzie złożono 126 wniosków o udzielenie ulg podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych⁸⁸. W powyższych sprawach wydano⁸⁹:

- 14 decyzji o odroczenie terminu płatności podatku na kwotę 149 tys. zł;
- jedną decyzję o rozłożeniu podatku na raty na kwotę 12,4 tys. zł;
- sześć decyzji o odroczeniu zapłaty zaległości podatkowej na kwotę 10,3 zł;
- 36 decyzji o umorzeniu w całości lub w części zaległości podatkowych na łączną kwotę 142,4 tys. zł;
- 58 decyzji odmownych⁹⁰.

(akta kontroli str. 3486)

3.3. Szczegółowe badanie 47 postępowań w sprawie przyznania ulg podatkowych (sześć o odroczeniu zapłaty zaległości podatkowej, 15 o odroczeniu terminu płatności podatku i 26 o umorzeniu zaległości podatkowej), wykazało m.in., że:

- we wszystkich sprawach przed podjęciem decyzji zebrano wyczerpujący materiał dowodowy, który potwierdzał przesłanki do udzielenia ulgi, tj. ważny interes podatnika lub interes publiczny,
- w 45 przypadkach, decyzje zawierały wszystkie elementy wymagane art. 210 § 1 Ordynacji podatkowej,
- w 39 postępowaniach, przed wydaniem decyzji umożliwiono stronom wypowiedzenie się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań,
- wszystkie postępowania były prowadzone terminowo, w przypadku niezakończenia sprawy w terminie, powiadamiano strony podając przyczyny niedotrzymania terminu i wskazywano nowy termin załatwienia sprawy,
- w 29 postępowaniach wnioski podatników zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 168 § 2 Ordynacji podatkowej,
- w żadnej sprawie nie wniesiono odwołania od wydanej decyzji,
- w 29 sprawach dokonano prawidłowego zaksięgowania przyznanej ulgi w ewidencji podatkowej.

(akta kontroli str. 3487-3490)

3.4. Szczegółowe badanie 10 postępowań, w których wydano decyzje o odmowie udzielenia ulgi (siedem dotyczących umorzenia zaległości podatkowej i trzy

⁸⁸ Tj. w 2019 r.: 12 wniosków o odroczenie terminu płatności podatku, dwa o odroczenie zapłaty zaległości podatkowej, 14 o umorzenie zaległości podatkowych; w 2020 r.: 10 o odroczenie terminu płatności podatku, jeden o odroczenie zapłaty zaległości podatkowej, 70 o umorzenie zaległości podatkowych; w I kwartale 2021 r.: dwa wnioski o odroczenie terminu płatności podatku, jeden o rozłożenie zapłaty podatku na raty, 14 o umorzenie zaległości podatkowych.

⁸⁹ Liczba wydanych decyzji jest inna niż liczba złożonych wniosków, ponieważ nie uwzględnia decyzji wydanych w kwietniu 2021 r.

⁹⁰ W tym odmowy wszczęcia postępowań oraz umorzenia postępowań jako bezprzedmiotowe.

dotyczące odroczenia terminu płatności podatku), wykazało m.in., że w dziewięciu przypadkach⁹¹:

- przed podjęciem decyzji zebrano wyczerpujący materiał dowodowy,
- decyzje zawierały wszystkie elementy wymagane art. 210 § 1 Ordynacji podatkowej,
- przed wydaniem decyzji umożliwiono stronom wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań,
- postępowania były prowadzone terminowo,
- nie wniesiono odwołań od wydanych decyzji.

(akta kontroli str. 3489, 3491)

3.5. W okresie objętym kontrolą Rada Miejska nie podejmowała uchwały w sprawie opłaty prolongacyjnej. Nie wydawano też z urzędu decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

(akta kontroli str. 3486, 3489-3490)

3.6. W dniu 30 kwietnia 2020 r. Rada Miejska podjęła uchwały w sprawie:

- przedłużenia wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19, terminów płatności rat podatków od nieruchomości. Z przedłużenia do 30 września 2019 r. terminów płatności rat podatku płatnych w maju i w czerwcu 2020 r. skorzystało 14 przedsiębiorców, a kwota odroczonego podatku wyniosła łącznie 95,7 tys. zł;
- zwolnienia z podatku od nieruchomości wskazanych grup przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19. Ze zwolnienia podatku należnego za lipiec-wrzesień 2020 r. skorzystało 11 przedsiębiorców, a kwota zwolnionego podatku wyniosła łącznie 30,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 3492-3503)

3.7. W okresie objętym kontrolą jeden podatnik skorzystał ze zwolnienia z podatku od nieruchomości udzielonego na podstawie uchwały nr 223/13 Rady Miejskiej z 27 lutego 2013 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej związanych z nową inwestycją oraz tworzeniem nowych miejsc pracy⁹². Pisemne zgłoszenie o zamiarze skorzystania z pomocy przed rozpoczęciem inwestycji wpłynęło do Urzędu 29 kwietnia 2013 r. Na podstawie informacji przekazanej podatnikowi przez organ podatkowy pismem z grudnia 2019 r., że w związku z zakończeniem inwestycji może korzystać ze zwolnienia z podatku od nieruchomości (w zakresie objętym zgłoszoną inwestycją) przez osiem lat, przedsiębiorcy udzielono zwolnienia z podatku od nieruchomości za lata 2020-2021 w kwocie 1 101,2 tys. zł⁹³.

(akta kontroli str. 3514-3793)

3.8. Szczegółowe badanie 47 postępowań w sprawie przyznania ulg wykazało, że organ podatkowy wywiązywał się z obowiązku przekazywania Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacji o beneficjentach pomocy oraz o rodzajach, formach, wielkości i przeznaczeniu udzielonej pomocy. Ponadto:

- w żadnej sprawie wartość pomocy udzielonej podatnikowi nie przekroczyła progów ustawowych,

⁹¹ Szczegóły jednej sprawy, opisano w dalszej części niniejszego wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁹² Dalej: „Uchwała Rady w sprawie RPI”, która obowiązywała do 31 grudnia 2013 r.

⁹³ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

- we wszystkich sprawach wydano beneficjantom zaświadczenia o udzielonej pomocy *de minimis*,
- w jednym przypadku podatnik nie złożył wymaganego formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis*⁹⁴,
- w sześciu przypadkach nie złożono wymaganych zaświadczeń albo oświadczeń o udzielonej pomocy *de minimis* oraz pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie albo oświadczeń o nieotrzymaniu takiej pomocy⁹⁵.

(akta kontroli str. 3487-3490)

3.9. Urząd podawał do publicznej wiadomości, tj. w BIP i na tablicy ogłoszeń, w terminie do 31 maja roku następnego, informację obejmującą:

- wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia. Oględziny NIK wykazały, że wykaz za 2019 r. był niepełny, a w odniesieniu do jednej pozycji zawierał dane niezgodne ze stanem faktycznym⁹⁶,
- wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono pomocy publicznej.

(akta kontroli str. 506-525, 726)

3.10. W latach 2019-2021 (I kw.) do Urzędu nie wpłynęły skargi, informacje o nieprawidłowościach lub wnioski o udzielenie informacji publicznej dotyczące udzielania ulg z tytułu podatku od nieruchomości lub podatku od środków transportowych.

(akta kontroli str. 526-527)

3.11. Kompleksowa kontrola gospodarki finansowej i zamówień publicznych przeprowadzona w 2020 r. przez RIO obejmowała również zagadnienia związane z udzielaniem ulg podatkowych. Z ustaleń kontroli wynikało, że w sześciu z 14 skontrolowanych postępowań zebrany materiał dowodowy nie był wystarczający, a na wnioskach podatników w sprawie udzielenia badanych ulg zgodę wyrażała Skarbnik, która posiadała imienne upoważnienie Burmistrza do podpisywania wydawanych w tych sprawach decyzji, a nie do zatwierdzania złożonych wniosków. Wniosków pokontrolnych w tym zakresie nie sformułowano.

(akta kontroli str. 528-639)

3.12. Burmistrz identyfikował ryzyka związane z udzielaniem ulg podatkowych. Dane z tego zakresu zawarte w arkuszu identyfikacji i oceny ryzyk oraz metod przeciwdziałania im na 2020 r. nie zmieniły się względem danych zawartych w arkuszu na 2019 r.⁹⁷

W latach 2019-2020 z polecenia Burmistrza przeprowadzono 22 kontrole wewnętrzne, z tego jedną w Referacie Podatków. Jej zakres nie obejmował udzielania ulg z tytułu podatków lokalnych.

W ww. okresie audytor wewnętrzny przeprowadził 13 zadań audytowych (zapewniających), a na 2021 r. zaplanował kolejnych pięć. Żadne z nich nie dotyczyły udzielania ulg podatkowych⁹⁸.

(akta kontroli str. 58-86, 640-675)

⁹⁴ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁹⁵ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁹⁶ Zagadnienie opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁹⁷ Poza danymi osób, których ryzyko dotyczyło.

⁹⁸ Zagadnienie opisano szerzej w pierwszym obszarze niniejszego wystąpienia.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Organ podatkowy udzielił podatnikowi⁹⁹ pomocy w postaci zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów¹⁰⁰ oraz powstałych na nich budynków i budowli¹⁰¹ objętych nową inwestycją, dopiero od 2020 r. w kwocie 1 101,2 tys. zł¹⁰², pomimo że zamiar skorzystania z pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji¹⁰³, pisemnie zgłosił Burmistrzowi 23 kwietnia 2013 r., tj. spełnił warunek określony w § 3 ust. 1 uchwały Rady w sprawie RPI i w myśl § 2 ust. 1 tej uchwały miał prawo do ww. zwolnienia przez okres 9 lat od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano zgłoszenia - w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania objętych obowiązkiem podatkowym w dniu dokonania zgłoszenia, oraz od dnia powstania obowiązku podatkowego, zgodnie z przepisami ustawy o podatkach lokalnych - w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania, od których obowiązek podatkowy powstał po dniu dokonania zgłoszenia. Stanowiło to naruszenie § 11 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną¹⁰⁴. Szacowana kwota podatku od nieruchomości zapłacona przez podatnika za budynki i budowle objęte nową inwestycją, na które przysługiwało zwolnienie wyniosła 2 054,4 tys. zł¹⁰⁵, a za grunty 450,1 tys. zł¹⁰⁶. Dopiero pismem z 11 grudnia 2019 r. poinformowano podatnika, że w związku z zakończeniem inwestycji, może korzystać ze zwolnienia z podatku od nieruchomości przez osiem lat. Zwolnienia z podatku od nieruchomości za lata 2020-2021 udzielono temu przedsiębiorcy, pomimo tego, że do 30 stycznia 2020 r. i 2021 r. nie złożył informacji o stanie zatrudnienia w przedsiębiorstwie oraz o kosztach nowo zatrudnionych pracowników związanych z nową inwestycją oraz o wielkości pomocy publicznej oraz każdej innej pomocy finansowej ze środków wspólnotowych lub krajowych udzielonych na tę inwestycję, wymaganych § 6 ust. 1 uchwały Rady w sprawie RPI.

(akta kontroli str. 3504-3795)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że udzielając zwolnienia na podstawie uchwały Rady w sprawie RPI kierował się uzyskaną opinią prawną z dnia 20 maja 2015 r., z której wynikało, że przedmiotowej ulgi należy udzielić po zakończeniu inwestycji. Oświadczenie o zakończeniu inwestycji złożone zostało przez przedsiębiorcę 29 sierpnia 2019 r, w tym samym oświadczeniu Inwestor zadeklarował, iż wartość kosztów inwestycji mieści się w przedziale 12-20 mln euro, który uprawnia do zwolnienia z podatku od nieruchomości na okres 8 lat. Na tej podstawie udzielono podmiotowi ulgi na 8 lat.

⁹⁹ Konto wymiarowe nr [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność tej informacji.

¹⁰⁰ Od 1 maja 2013 r.

¹⁰¹ Od 1 stycznia 2015 r. w odniesieniu do budynków i budowli oddanych do użytkowania w marcu 2014 r. (decyzja nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji] z 12 marca 2014 r.) oraz od 1 stycznia 2017 r. w odniesieniu do budynków i budowli oddanych do użytkowania w maju 2016 r. (decyzja nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji] z 11 maja 2016 r.).

¹⁰² Kwota obejmuje także zwolnienie za 2021 r.

¹⁰³ Ze złożonego zgłoszenia o zamiarze skorzystania z pomocy przed rozpoczęciem inwestycji wynikało, że wartość inwestycji wyniesie 25 mln euro, a co najmniej 25% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą zostanie pokryta ze środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania.

¹⁰⁴ Dz. U. nr 146, poz. 927 ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie RPI”, które obowiązywało do 30 czerwca 2014 r. W § 7 uchwały Rady w sprawie RPI wskazano, że do pomocy udzielonej w ramach niniejszej uchwały stosuje się warunki udzielania pomocy określone w rozporządzeniu w sprawie RPI.

¹⁰⁵ Za lata 2015-2019.

¹⁰⁶ Za okres od maja 2013 r. do 31 marca 2021 r.

(akta kontroli str. 3482-3486)

NIK wskazuje, że opinia prawna, w przeciwieństwie do rozporządzenia, nie stanowi źródła prawa powszechnie obowiązującego i nie może stanowić podstawy do działania niezgodnego z wolą prawodawcy.

2. Do 15 czerwca 2021 r. nie wydano decyzji w sprawie wniosku podatnika z 12 listopada 2019 r. o odroczenie terminu płatności zaległości podatkowej za II kw. 2019 oraz terminu płatności podatku za III i IV kw. 2019 r. Decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy¹⁰⁷ z 10 lutego 2019 r. uchylono w całości decyzję Burmistrza z 12 listopada 2019 r.¹⁰⁸ i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ. Zgodnie z art. 139 § 1 Ordynacji podatkowej załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej. O każdym przypadku niezakończenia sprawy we właściwym terminie organ podatkowy obowiązany jest zawiadomić stronę, podając przyczyny niedotrzymania terminu i wskazując nowy termin załatwienia sprawy (art. 140 § 1 Ordynacji podatkowej). Tymczasem, od wpływu decyzji SKO do organu podatkowego upłynęły ponad 2 lata i 3 miesiące, a strony nie zawiadomiono o przyczynie niezakończenia sprawy we właściwym terminie, zgodnie z art. 140 § 1 Ordynacji podatkowej.

(akta kontroli str. 3489, 3796-3808)

Skarbnik wyjaśniła m.in., że nadmiar obowiązków, praca zdalna (COVID-19), utrudniona wymiana informacji, a także analiza obszernej dokumentacji związanej ze sprawami spowodowała, że doszło do przeoczenia w tym zakresie.

(akta kontroli str. 3471-3481)

3. W ośmiu (17%) spośród 47 zbadanych postępowań w sprawie udzielenia ulg podatkowych przed wydaniem decyzji nie umożliwiono stronom wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, co stanowiło naruszenie art. 123 § 1 i art. 200 § 1 Ordynacji podatkowej. W powyższych przypadkach:

- w dwóch sprawach¹⁰⁹ wnioskodawcy wnosili o odroczeniu terminu płatności za IV-VI/2020, a organ podatkowy odroczył termin płatności podatku jedynie za IV/2020 i nie odroczył terminu płatności za V-VI/2020, ale nie wyznaczył stronom 7-dniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego,
- sześciu sprawach¹¹⁰ w postanowieniach wydanych na podstawie art. 216, art. 123 § 1 i art. 200 Ordynacji podatkowej wyznaczono stronom 7-dniowy termin do wypowiedzenia się w zakresie zebranego materiału dowodowego i jednocześnie zobowiązano do jego uzupełnienia¹¹¹, przez co strony zostały wezwane do wypowiedzenia się w zakresie materiału dowodowego, który jeszcze nie został zgromadzony.

¹⁰⁷ Dalej: „SKO”.

¹⁰⁸ Nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji].

¹⁰⁹ Dotyczących odroczenia płatności podatku od nieruchomości (decyzje nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji].

¹¹⁰ Dotyczących dwóch postępowań w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości zakończonych decyzjami nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji], dwóch postępowań w sprawie odroczenia płatności podatku od nieruchomości zakończonych decyzjami nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji] oraz dwóch postępowań dotyczących odroczenia płatności zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości zakończonych decyzjami nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji].

¹¹¹ W tym do przedłożenia w powyższym terminie np. dokumentów niezbędnych do udzielenia pomocy *de minimis*, bilansu oraz rachunku zysku i strat za lata wcześniejsze lata, udokumentowania dochodów, itp.

(akta kontroli str. 3487-3490, 3878-3891)

W odniesieniu do pierwszych dwóch spraw Skarbnik wyjaśniła m.in., że nadmiar obowiązków, praca zdalna (COVI-19), utrudniona wymiana informacji, a także analiza obszernej dokumentacji związanej ze sprawami spowodowała, że przeoczono wysłać podatnikom stosowne postanowienia. W odniesieniu do pozostałych sześciu, Skarbnik wskazała, m.in., że praktyka taka nie ma już zastosowania, w kolejnych sprawach zarówno wezwanie do przedłożenia dokumentów, jak i postanowienie o zapoznaniu się z całością materiału jest wysyłane oddzielenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 3471-3481)

4. W jednej spośród 37 zbadanych spraw dotyczących przyznania ulg podatkowych wydano decyzję¹¹² o odroczeniu terminu płatności podatku za 2019 r., podczas gdy wnioskodawca wnosił o umorzenie płatności podatku od nieruchomości. Stanowiło to naruszenie art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej, tj. zasady związania organu podatkowego treścią wniosku inicjującego postępowanie.

(akta kontroli str. 3489, 3809-3810)

Skarbnik wyjaśniła m.in., że podatnik, którego dotyczy decyzja jest znany organowi podatkowemu. We wstępnej rozmowie telefonicznej uzgodniono z nim, że zostanie złożony wniosek o odroczenie podatku. Po wpłynięciu wniosku nie zauważono, że zawiera oczywistą omyłkę, gdyż wpisano umorzenie zamiast odroczenie.

(akta kontroli str. 3471-3481)

5. W jednej spośród 37 zbadanych decyzji w sprawie przyznania ulg podatkowych¹¹³ organ podatkowy nie uzasadnił, dlaczego odmówiono wnioskodawcy umorzenia zaległości za 2020 r., podczas gdy umorzono zaległość za III-IV kw. 2019 r. Stanowiło to naruszenie art. 210 § 1 pkt 6 i § 4 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym decyzja winna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. Natomiast uzasadnienie faktyczne decyzji winno zawierać w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, którym dał wiarę, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności.

(akta kontroli str. 3487, 3811-3813)

Skarbnik wyjaśniła m.in., że decyzja zawierała ogólne uzasadnienie prawne i faktyczne bez wyszczególnienia części dotyczącej pozytywnego i negatywnego rozpatrzenia wniosku. Kolejne decyzje zawierają już odrębne uzasadnienie zarówno do części pozytywnej jak i negatywnej rozpatrywanego wniosku.

(akta kontroli str. 3471-3481)

6. W jednej spośród 47 zbadanych spraw dotyczących udzielenia ulg podatkowych, wydana decyzja¹¹⁴ nie zawierała pouczenia o trybie odwoławczym, co stanowiło naruszenie art. 210 § 1 pkt 7 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym decyzja winna zawierać m.in. pouczenie o trybie odwoławczym.

(akta kontroli str. 3489)

Skarbnik wyjaśniła m.in., że wynikało to z przeoczenia. Wszystkie pozostałe decyzje takie pouczenie zawierały.

(akta kontroli str. 3471-3481)

¹¹² Nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji].

¹¹³ [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność informacji o numerze decyzji].

¹¹⁴ Nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji] w sprawie odroczenia płatności podatku od nieruchomości.

7. W jednym spośród 47 zbadanych postępowań dotyczących udzielenia ulg podatkowych¹¹⁵, nie zawiadomiono strony o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu z oględzin, przynajmniej na 7 dni przed tym terminem. Stanowiło to naruszenie art. 190 § 1 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków, opinii biegłych lub oględzin przynajmniej na 7 dni przed terminem.

(akta kontroli str. 3487)

Skarbnik wyjaśniła m.in., że nie wysłano zawiadomienia, ponieważ termin tych oględzin został ustalony podczas rozmowy telefonicznej, która nie została zarejestrowana.

(akta kontroli str. 3471-3481)

8. W 18 (38%) spośród 47 zbadanych postępowań dotyczących udzielenia ulg podatkowych¹¹⁶ nie wzywano wnioskodawców do uzupełnienia podań, które nie zawierały identyfikatora podatkowego, co stanowiło naruszenie art. 169 §1 Ordynacji podatkowej. Zgodnie z ww. przepisem w przypadku, gdy podanie nie spełnia wymogów określonych przepisami prawa, organ podatkowy, wzywa wnoszącego podanie do usunięcia braków w terminie 7 dni, z pouczeniem, że niewypełnienie tego obowiązku spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia. Natomiast zgodnie z art. 168 §2 Ordynacji podatkowej, podanie powinno zawierać m.in. identyfikator podatkowy.

(akta kontroli str. 3487-3490)

Skarbnik wyjaśniła m.in., że nadmiar obowiązków i analiza obszernej dokumentacji spowodowała, że przeoczono, aby wniosek podatników zawierał wszystkie elementy zgonie z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 3471-3481)

9. W 18 (38%) spośród 47 zbadanych spraw dotyczących udzielenia ulg podatkowych, dane wynikające z wydanych decyzji nie zostały wprowadzone do ewidencji podatkowej (14 przypadków)¹¹⁷ albo wprowadzono je niezgodnie z treścią wydanych decyzji (cztery przypadki)¹¹⁸. Stanowiło to naruszenie odpowiednio art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, oraz art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości który stanowi, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Natomiast zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych

¹¹⁵ Zakończonym decyzją nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji] w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości.

¹¹⁶ Zakończonych decyzjami nr: [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji] w sprawach umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości; nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji] w sprawach odroczenia płatności podatku od nieruchomości oraz nr: [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji] w sprawach odroczenia płatności zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości.

¹¹⁷ Tj. dziewięciu spraw dotyczących odroczenia płatności podatku od nieruchomości zakończonych decyzjami nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji] oraz pięciu spraw dotyczących odroczenia płatności zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości zakończonych decyzjami nr: [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji].

¹¹⁸ Dotyczy: [1] jednej sprawy odroczenia płatności podatku od nieruchomości zakończonej decyzją nr [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nr decyzji i dokonanych na jej podstawie zapisów w ewidencji podatkowej], [2] jednej sprawy odroczenia płatności zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości zakończonej decyzją nr [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nr decyzji i dokonanych na jej podstawie zapisów w ewidencji podatkowej], [3] dwóch spraw dotyczących umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości zakończonych decyzjami nr: [...], na podstawie art. 5 ust. 1 uodip i art. 293 Ordynacji podatkowej, NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nr decyzji i dokonanych na jej podstawie zapisów w ewidencji podatkowej].

prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków (§ 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości).

(akta kontroli str. 302-384, 3487-3490, 3814-3855)

Skarbnik wyjaśniła m.in., że w 2019 r. stosowano praktykę odnotowywania wszelkich odroczeń tylko w uwagach na koncie danego podatnika. Od 2020 r. zaczęto księgować odroczenia zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. W związku z tym, że pracownicy dopiero wdrażali taką formę księgowania odroczeń, mogły zdarzyć się pomyłki. Z kolei umorzenie na koncie jednego podatnika zostało omyłkowo zaksięgowane na zaległości, które nie były ujęte we wniosku. Natomiast w przypadku drugiego podatnika, umorzenie zaległości zostało wprowadzone na nieodpowiednie raty, ponieważ w 2019 r. wpłaty zostały zaksięgowane niezgodnie z dokumentami źródłowymi. Sytuacja ta nie miała wpływu na wysokość umorzenia.

(akta kontroli str. 3471-3481)

10. W siedmiu postępowaniach dotyczących ulg podatkowych (15%), spośród 47 objętych badaniem, udzielono pomocy *de minimis*, mimo braku zaświadczeń, lub oświadczeń co do uzyskanej uprzednio pomocy *de minimis* (w sześciu przypadkach¹¹⁹) oraz mimo braku informacji niezbędnych do udzielenia pomocy *de minimis*, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej¹²⁰ (w jednym przypadku¹²¹). Stanowiło to naruszenie art. 37 ust. 7 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej¹²² w zw. art. 67b § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej. Zgodnie z ww. przepisem do czasu przekazania przez podmiot ubiegający się o pomoc zaświadczeń, oświadczeń lub informacji, o których mowa w art. 37 ust. 1 pomoc nie może być udzielona temu podmiotowi.

(akta kontroli str. 3487-3490)

Skarbnik wyjaśniła m.in., że nadmiar obowiązków, praca zdalna (COVI-19), utrudniona wymiana informacji, a także analiza obszernej dokumentacji związanej ze sprawami spowodowała, że doszło do przeoczenia w tym zakresie.

(akta kontroli str. 3471-3481)

11. „Wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w 2019 r. w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej 500,- zł (...)”, upubliczniony na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹²³, został sporządzony nierzetelnie, ponieważ nie ujęto w nim dwóch udzielonych przez Burmistrza ulg¹²⁴, a informacje o innej były nieprawdziwe (podano, że podatnik uzyskał pomoc

¹¹⁹ W dwóch dotyczących odroczenia płatności podatku od nieruchomości zakończonych decyzjami nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji oraz czterech dotyczących odroczenia płatności zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości zakończonych decyzjami nr: [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji.

¹²⁰ Tj. pomimo niezłożenia formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis*, określonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* (Dz. U. nr 53, poz. 311, ze zm.).

¹²¹ Postępowanie dotyczące odroczenia płatności zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości zakończone decyzją nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tych informacji.

¹²² Dz. U. z 2021 r. poz. 743, dalej: „ustawa o postępowaniu w sprawach pomocy publicznej”.

¹²³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

¹²⁴ Tj. odroczenia płatności łącznego zobowiązania pieniężnego za I i II kw. 2019 r. w kwocie 540 zł, udzielonego na podstawie decyzji nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji oraz odroczenia zaległości podatkowej za II kwartał 2019 r. w kwocie 518 zł udzielonego na podstawie decyzji nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji.

w postaci odroczenia terminu płatności podatku od nieruchomości, podczas gdy z decyzji¹²⁵ wynikało, że udzielono mu odroczenia zapłaty zaległości podatkowej).

(akta kontroli str. 506-525, 3856-3877)

Burmistrz wyjaśnił, że wykaz nie zawierał przedmiotowego przypadku odroczenia zaległości w wyniku przeoczenia. Ponadto w wyniku niedostatecznego sprecyzowania doszło do pomyłkowego podania w wykazie niewłaściwego rodzaju przyznanej ulgi. Pracownik sporządzający wykaz został poinstruowany w tym zakresie.

(akta kontroli str. 676-692)

OCENA CZĄSTKOWA

W zbadanych postępowaniach organ podatkowy rzetelnie analizował przesłanki uprawniające do udzielenia ulg podatkowych. W każdej sprawie, w której przyznano ulgę podatkową zebrano wyczerpujący materiał dowodowy. Wszystkie zbadane decyzje w sprawie udzielenia ulg podatkowych wydano terminowo, a w przypadku niezalatwienia sprawy w terminie, dokonywano stosownych powiadomień. Stwierdzone w zbadanych postępowaniach nieprawidłowości miały w większości charakter formalny, a część z nich również – jednostkowy i skorygowany w kolejnych sprawach. Działaniem nieprawidłowym było jednak udzielenie uprawnionemu podatnikowi zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej z kilkuletnim opóźnieniem oraz pomimo niespełnienia przez niego przesłanek do jej udzielenia w latach 2020-2021. Nieprawidłowości stwierdzono również w ewidencjonowaniu danych wynikających z decyzji o przyznaniu ulg – w 14 przypadkach nie zaksięgowano ich wcale, a w czterech – niezgodnie z treścią wydanych decyzji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Zdaniem NIK stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości oraz wydłużone terminy podejmowania poszczególnych czynności, wynikają ze zbytniego obciążenia pracą (w szczególności w niektórych okresach w ciągu roku) osób realizujących liczne zadania z zakresu podatków od nieruchomości i podatku od środków transportowych, dotyczące zarówno ich wymiaru i poboru, jak również dochodzenia zaległości czy udzielania ulg. W związku z tym, NIK zwraca uwagę na potrzebę dokonania przeglądu działań realizowanych przez poszczególne osoby i podjęcie odpowiednich działań organizacyjnych i dostosowawczych. Konieczne są one, tym bardziej że nadmiar obowiązków był wielokrotnie wskazywany przez Burmistrza jako przyczyna stwierdzonych nieprawidłowości.

Wnioski

1. Wydawanie stosownych decyzji podatkowych w związku z zaistnieniem każdego zdarzenia mającego wpływ na wysokość opodatkowania w danym roku na podstawie złożonych przez podatników IN-1.
2. Rzetelnie weryfikowanie deklaracji podatkowych, a w razie wątpliwości co do ich poprawności – wzywanie do udzielenia niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnień.

¹²⁵ Nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 uodip i art. 4 pkt 1 RODO, NIK wyłączyła jawność tej informacji.

3. Niezwłoczne wzywanie podatników do złożenia IN-1 oraz DT-1, jeżeli nie wywiązali się z tego obowiązku w terminie.
4. Określenie zobowiązania podatkowego dla nieopodatkowanych, nowo wybudowanych nieruchomości lub nabytych środków transportu i pobranie w tych sprawach należnego podatku.
5. Opublikowanie w BIP informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie.
6. Zawiadamianie właściwego organu w sprawach niewywiązania się przez podatników z obowiązku terminowego składania deklaracji oraz wpłacania podatków.
7. Kontynuowanie działań celem zapewnienia zgodności ewidencji podatkowej z ewidencją księgową Urzędu, w szczególności w zakresie zaległości podatkowych.
8. Dokonanie odpisu na koncie właściwego podatnika na podstawie postanowienia referendarza sądowego.
9. Wystawienie upomnień i tytułów wykonawczych w sytuacji wystąpienia zaległości podatkowych, w obowiązujących terminach, bez generowania zbędnych kosztów.
10. Określanie kosztów upomnień w prawidłowej wysokości.
11. Podjęcie działań celem zapewnienia zachowania oryginalności i kompletności dokumentacji dotyczącej egzekwowania zaległości podatkowych.
12. Dokonywanie zapisów w ewidencji księgowej na podstawie dowodów księgowych, w tym spełniających wymogi ustawy o rachunkowości, zgodnie z ich treścią.
13. Dokonywanie odpisów zaległości rzeczywiście przedawnionych, po uzyskaniu potwierdzenia w organie egzekucyjnym.
14. Podjęcie działań celem ustalenia możliwości udzielenia podatnikowi zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej zgodnej z obowiązującymi przepisami.
15. Podjęcie działań celem zakończenia postępowania wobec podatnika, w sprawie którego SKO uchyliło decyzje organu podatkowego i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia.
16. Umożliwianie stronom wypowiedzenie się co do zebranych materiałów i dowodów przed wydaniem decyzji w sprawie ulg podatkowych oraz zawiadamianie stron w formie pisemnej o planowanych oględzinach.
17. Wydawanie decyzji w sprawie ulg podatkowych zgodnych z wnioskami podatników i zawierających wszystkie elementy wymagane przepisami ordynacji podatkowej.
18. Żądanie od podatników uzupełnienia wniosków poprzez wskazanie identyfikatora podatkowego.
19. Wprowadzanie do ewidencji podatkowej ulg udzielonych podatnikom, zgodnie z ich treścią.
20. Prawidłowe prowadzenie postępowań w zakresie udzielonych ulg podatkowych stanowiących pomoc *de minimis*.
21. Skorygowanie wykazu podmiotów, którym w 2019 r. przyznano ulgi podatkowe, zgodnie ze stanem faktycznym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 30 lipca 2021 r.

Kontroler
(-) Oliwia Bar
doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał Tomasz Sobecki p.o. Dyrektor Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Bydgoszczy.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki